

HI3G Access AB  
Lindhagensgatan 98  
Box 30213  
SE- 10425 Stockholm  
Sverige

Tel + 46 0763 333333  
Fax + 46 0763 337200  
www.tre.se



Post- och telestyrelsen  
[jonas.wessel@pts.se](mailto:jonas.wessel@pts.se)

Stockholm den 15 april 2010

### **3:s fortsatta kommentarer rörande 1800MHz frågan**

Utöver vad som anförts tidigare, samt i anledning av det förslag Post- och telestyrelsen ("PTS") presenterade den 9 mars 2010, önskar HI3G Access AB ("3") framföra följande synpunkter.

#### *I sammanfattning;*

1. PTS måste föreskriva om ett spektrumtak i den kommande 1800MHz auktionen. Ett sådant spektrumtak bör sättas så att ingen operatör kan inneha mer än totalt 2x20MHz av frekvensområdet 1710-1785/1805-1880MHz ("1800MHz frekvensområdet")
2. Tele2 och Telenor måste ses som en part och kan inte tillåtas delta som två separata aktörer i auktionen
3. Det är olyckligt att PTS överväger att fördröja 800MHz auktionen. För att ge marknads aktörer en möjlighet till en helhetsbild bör dessa två auktioner ske vid samma tidpunkt
4. 3 motsätter sig att del av bandet ska undantas från tillståndsplikt
5. 3 hemställer om att delar av denna skrivelse sekretessbeläggs

### 1. Om spektrumtak

Det är 3:s bestämda uppfattning att PTS måste föreskriva om ett spektrumtak i den kommande 1800MHz auktionen. Ett spektrumtak är nödvändigt för att säkerställa att inte konkurrensen snedvrids.

- Det finns en risk att redan nu föreliggande spektrumkoncentrationer förstärks
- Det finns en risk att detta sker genom att vissa operatörer kan utnyttja sin starka marknadsställning till men för mindre operatörer som därigenom kan hindras från tillgång till spektrum.

Som följer av Ekomlagens portalparagraf är lagens syfte att säkerställa allmänhetens tillgång till säkra och effektiva elektroniska kommunikationer och största möjliga utbyte vad gäller urvalet av elektroniska kommunikationstjänster samt deras pris och kvalitet. Detta syfte ska uppnås främst genom att konkurrensen främjas.

PTS frekvenspolitik är inte undantagen denna portalparagraf. Även när det gäller myndighetens frekvenshantering ska främjande av konkurrens vara ett av huvudmålen.

Det är ett faktum att datahastighet och kapacitet i princip är linjära med mängden spektrum. Det innebär att den operatör som har tillgång till mer spektrum kommer kunna leverera snabbare och bättre tjänster än de operatörer som har mindre spektrum. Detta faktum kan inte byggas bort med tätare nät.

Att stora operatörer har en annan finansiell ställning än små operatörer är också ett faktum.<sup>1</sup> Likaså föreligger höga inträdeshinder, vilket gör att små operatörers möjligheter att mäta sig med stora operatörer, redan undantaget spektrumfrågan, är mycket små.

---

<sup>1</sup> I det sammanhanget är det felaktigt att anta att auktionsformen och det kapital som är förknippat med att köpa frekvenser eliminerar risken att någon köper frekvenser för att försöka monopolisera eller stänga ute mindre konkurrenter. En operatörs tillgång till kapital, eller snarare sagt kostnaden för att få tillgång till kapital, är intimt förknippad med dels operatörens vinst, dels den risk som kan förknippas med den aktuella operatören.

Lönsamhetsnivån bland de operatörer som kan tänkas medverka i den eventuella auktionen skiljer sig markant åt. Därmed skiljer sig även tillgången till kapital markant. Med andra ord kostar det relativt mindre för den store och lönsamma operatören att köpa frekvenser, och kostnaden för att överbjuda den lilla, icke vinstgivande operatören, behöver inte nödvändigtvis lägga hinder i vägen för den rationella strategin att försöka monopolisera eller stänga ute mindre konkurrenter.

PTS har i tidigare diskussioner pekat på den genomförda auktionen på 2,5GHz-bandet, och menat att det faktum att alla intresserade operatörer där fick tilldelning visar på att spektrumtak inte behövs. 3 menar att detta är en felaktig slutsats. Tvärtom visade den auktionen att de största operatörerna också var de som köpte mest. Därigenom säkerställdes att utmanare, i det fallet 3, fick en mindre tilldelning. Såvitt 3 ser det var detta en tydlig utkomst av tillämpade sk *predatory strategies*.

Av detta följer att det inte kan bortses från att det föreligger en risk att konkurrensen är hotad; tvärtom, av helt rationella skäl kan det antas att marknadsaktörer i den mån det är möjligt (och tillåts av PTS spektrumregler) använder spektrum för att tillskansas sig konkurrensfördelar.

Blott av denna risk bör utgångspunkten vara ett spektrumtak.<sup>2</sup> Det måste ligga på PTS att visa på varför ett undantag från denna regel skulle kunna vara aktuellt. Detta har PTS inte förmått visa.

Lite enkelt skulle man kunna vända på frågan. Om PTS har rätt i sina antaganden att ingen operatör skulle utnyttja avsaknaden av ett spektrumtak för att "köpa på sig" frekvenser skulle detta innebära att ett spektrumtak i praktiken är onödigt. Samtidigt innebär spektrumtaket i det fallet ingen skada. Med andra ord kan PTS med väldigt enkla medel försäkra sig om att auktionen inte får ett för konkurrensen negativt utfall. Det blir då fråga om en väldigt smidig och effektiv reglering.

Eftersom det föreligger en risk att någon aktör kan försöka monopolisera eller stänga ute mindre konkurrenter från 28GHz bandet finns det skäl för PTS att införa ett spektrumtak.



Spektrumtaket bör sättas till 2x20MHz och omfatta hela en operatörs frekvenstillgång på 1800MHz frekvensområdet.

Med ett spektrumtak om 2x20MHz säkerställs att i vart fall fyra stycken operatörer kan få tillräckligt med spektrum för att kunna tillhandahålla konkurrerande tjänster. Notera att jämförbara mängder spektrum är en grundläggande förutsättning för att operatörer

---

<sup>2</sup> Precis som PTS baserat tidigare beslut bla om marknadsreglering (se exempelvis PTS beslut av den 6 juli 2004 rörande 3's samtrafiksskyldighet, PTS Dnr 04-7287/23b) på risken att någon utnyttjar sin marknadsposition till att försvåra eller motverka konkurrensen, måste PTS även i detta fall basera sitt beslut på risken att någon operatör försöker monopolisera eller stänga ute mindre konkurrenter från de aktuella frekvenserna. Till grund för detta ska även i detta fall ligga ett hypotetiskt antagande om detta är möjligt snarare än om det är sannolikt.

ska ha en möjlighet att ha konkurrerande tjänster. Ett sådant synsätt ligger också i linje med det beslut PTS tog år 1999 om att ge fyra operatörer möjlighet att tillhandahålla 3G.

Spektrumtaket måste omfatta hela 1800MHz frekvensområdet. Om det bara skulle omfatta de frekvenser som ska auktioneras ut, skulle det innebära att en intresserad operatör som inte gynnats av en gratis förlängning inte ens i teorin skulle ha möjligheten att skaffa en likvärdig mängd spektrum som TeliaSonera, Tele2 och Telenor. Detta skulle isåfall utgöra ett uppenbart fall av diskriminering.

## *2. Om Tele2 och Telenor*

Tele2 och Telenor har publikt sagt att de ska sammanföra sina frekvenser, samt att de gemensamt ska bygga ett 2G- respektive 4G-nät (just de tekniker 1800MHz frekvensområdet kan användas till). Det är därför mycket troligt, oavsett vad de vid tillfället påstår sig ha avtalat om, att de kommer sammanföra sina respektive 1800MHz frekvenser. Om de tillåts delta som två separata aktörer är detta därmed ett uppenbart sätt att kringgå ett spektrumtak.

## *3. Om tidpunkten för auktionen*

För en nationell operatör (som 3) kommer såväl 800- som 1800MHz auktionen vara avgörande för vilken strategi bolag kan anlägga i framtiden. För att skapa transparens behöver PTS ge operatörer en möjlighet till en helhetsbild, och detta kan bara åstadkommas om auktionerna sker vid samma tidpunkt.

En nationell operatör behöver kunna tillhandahålla konkurrenskraftiga tjänster såväl i glesbygd som i mer urbana områden. Behov föreligger därför av både 800MHz och 1800MHz frekvenser. Utan tillgång till bägge, kommer värdet av ett tillgodohavande på ett av banden inte vara lika mycket värt. För att ge operatörer en möjligt att korrekt värdera spektrumet behöver bägge auktionerna ske vid samma tidpunkt.

Att senarelägga 800MHz auktionen för att förenkla för vissa aktörers migrering av kunder och tjänster från lägre till högre band är ett skäl hänförligt bara till vissa enskilda operatörer. Det är inte ett bärande skäl för att reglera hela marknaden. Inte heller är risken att auktionen annars blir krånglig ett särskilt tungt skäl; andra länder har förmått ordna liknande auktioner med till och med fler frekvensband inblandade.

Sett ur ett behovsperspektiv borde PTS snarare föranstalta om 800MHz auktionen först. 800MHz bandet är ett band som snabbt kan komma att användas och vara tjänster därigenom snabbt komma slutkunder tillgodo.

#### 4. Om att del av bandet ska undantas från tillståndsplikt

3 motsätter sig å det bestämdaste att del av 1800MHz frekvensbandet undantas från tillståndsplikt.

Det föreligger en brist på 1800MHz frekvenser, och i vart fall för 3 är det av avgörande betydelse att bolaget lyckas tillskansa sig tillräckligt av dessa frekvenser. Genom förlämningsbeslutet har PTS sett till att 3 inte kan vara med och konkurrera om 2x35MHz av de totalt tillgängliga 75MHz. Att PTS i detta läge ytterligare skulle minska ner den mängd spektrum som 3 kan konkurrera om är inte acceptabelt.

Det skulle också skapa diskriminerande förutsättningar att tillhandahålla slutkundstjänster. Det ligger tex i 3s affärsmodell att tillhandahålla god inomhustäckning. För detta ändamål är 3 nödgade att köpa frekvenser. Det skulle skapa ojämlika förutsättningar om andra operatörer skulle kunna nyttja gratis frekvenser för att konkurrera med de operatörer som betalat för sina.

Slutligen, och framförallt, för det fall det finns ett behov av nätkapacitet eller frekvenser på regional eller lokal basis så kan detta tillhandhållas av de som tilldelats nationella licenser. [REDACTED]

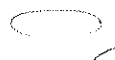
Om detta är ett mål för PTS bör myndigheten istället överväga möjligheten att genom tillståndsvillkor eller access- och orgineringskyldigheter säkerställa tillgången till nätkapacitet eller frekvenser. Detta är både mindre ingripande och förmodligen även ett mer effektivt nyttjande av spektrum.

#### 5. Sekretess

3 vill framhålla att denna skrivelse innehåller uppgifter om 3:s nuvarande och planerade verksamhet som är hemliga och vars röjande kan medföra att 3 lider avsevärd skada. 3 hemställer därför att PTS förordnar om sekretess när det gäller delar av skrivelsen. 3 hemställer vidare att PTS på förhand underrättar 3 för det fall PTS överväger att röja någon del av informationen till tredje man så att 3 ges möjlighet att närmare utveckla skälen till varför informationen ifråga skall sekretessbeläggas.

-----

Som ovan och med vänlig hälsning



David Mothander  
HI3G Access AB